

MILAN MRVOŠ, dipl. ing. građ. (1923.-2005.)

Neminovna sudbina lišila je hrvatsko inženjerstvo jednog od malo preostalih inženjera koji su nakon 2. svjetskog rata u Hrvatskoj započeli zalet građevinarstva i uopće inženjerstva.

Već tijekom studija, na Tehničkom fakultetu u Zagrebu, građevinski odsjek, zapazio ga je prof. Kruno Tonković i nakon diplomiranja (1947. g.) namješten je u Inženjerskom projektnom zavodu na odjelu za mostove. Uskoro je premješten na odjel za hidroelektrane i nakon kratkog vremena postao bliski suradnik našeg velikana prof. Mladena Žugaja. Odjel je postupno 1949. postao poduzeće Elektroprojekt u kojem je Milan Mrvoš dočekao mirovinu.

Milan Mrvoš spada u malu skupinu inženjera koji su u vrlo teškim poratnim okolnostima i s vrlo malo iskustva zamislili i izgradili hidroenergetski sustav "Vinodol", koji je još uvijek najsloženiji u nas.

Tijekom dugogodišnjeg rada na tom sustavu se stalno isprepletavala teorija i praksa. Te je okolnosti Milan Mrvoš mudro iskoristio i ubrzo se razvio u vrsnog i svestranog inženjera stalno prihvaćajući nove i veće inženjerske izazove kojih je u ono vrijeme bilo u izobilju. Nakon rada na spomenutom sustavu radio je na vrlo raznovrsnim, složenim i odgovornim poslovima u zemlji i inozemstvu kao što su studije iskorištenja vodnih snaga, vodoprivredne osnove, višenamjenski projekti za iskorištavanje voda i zemljišta i projektima hidroelektrana. Godine 1953. proveo je nekoliko mjeseci na usavršavanju u Francuskoj.

Vrlo važno razdoblje ne samo za njega nego i za našu zemlju bilo je od 1957. do 1960. kada je preko 3 godine bio izaslanik Ingre u Burmi. Tamo su se pojavili novi i drugačiji izazovi s jedne strane u razgovorima, pregovorima i ugovaranjima poslova s ljudima osjetno drugog svjetonazora, a s druge u praćenju odvijanja ugovorenih poslova. To se naročito odnosi na obilazak gradilišta, ali i na preglede voda i zemljišta u vezi novih poslova, koja su bila mahom u džungli, teško pristupačna i u dometu pobunjenika.

Nakon povratka u zemlju počeo se, uz projektantski rad, sve više baviti nudenjem i ugovaranjem inozemnih poslova, a 1966. g. je ušao u Upravu, prvo kao direktor

Hidrobiroa, a od 1981. pa do umirovljenja 1988. g. kao generalni direktor Elektroprojekta. Njegova djelotvornost rada u Upravi i energično promicanje visokoprofesionalnih vrijednosti zaposlenika došlo je do izražaja u velikom broju poslova koje je poduzeće vrlo uspješno obavilo u tuzemstvu i inozemstvu. U tuzemstvu je izrađena projektna dokumentacija i nadzirana izgradnja za hidroelektrane i crpno-akumulacijske elektrane Rijeka, Sklope, Varaždin, Velebit, Orlovac, Lepenica, Vinodol, Zakućac 2, Čakovec, Dubrava, Golubić, Krčić, Đale. Također je za vrijeme njegovog upravljanja Elektroprojektom veliki zamah ostvaren i na projektiranju termo-energetskih postrojenja te inih elektroenergetskih objekata kao TE Jertovec, TE Sisak III, TE Pločin 1 i 2, TE-TO Zagreb, TE Rijeka 1 i 2, TE Šibenik, EL-TO Zagreb, TE-TO Rijeka, PTE Osijek, TE-TO Osijek, TE Koromačno, mnogobrojne trafostanice, crpne stanice ... U inozemstvu su uspješno obavljani mnogi poslovi, od projektiranja i nadzora do primopredaje objekata, u Alžiru, Australiji, Egiptu, Etiopiji, Iraku, Iranu, Libiji i SAD-u.

Duboki optimizam, koji je najvećim dijelom proizlazio iz njegove stvaralačke osobnosti, vodio ga je prema novim izazovima - uvođenju tvrtke na područje nuklearne eneegetike. Uz rad na izgradnji NE Krško naročito je važna priprema izgradnje nuklearnih elektrana Vir i Prevlaka. Rad na tome omogućio je tehnološki skok na projektiranju i sustavnom unaprjeđenju kakvoće rada. Jedna od posljedica toga bila je i izrada dijela izvedbe-

nog projekta HE Martensville na rijeci Ohio u SAD-u.

Smatrao je vrlo važnim stručno i znanstveno sporazumijevanje unutar i izvan državnih granica te je mnogo vremena i truda posvetio radu u Jugoslavenskom društvu za velike brane (JDVB) isprepletenom s radom u Međunarodnom društvu za velike brane (ICOLD). Bio je dugogodišnji potpredsjednik JDVB-a, a u razdoblju 1975.-1979. predsjednik. U ICOLD-u je bio član odbora za zaštitu okoliša od njegovog osnutka. Organizirao je 1971. g. u Dubrovniku sastanak izvršnog odbora ICOLD-a povodom kojeg je, zajedno s prof. Milanom Verčonom i suradnicima, pripremio knjigu Brane Jugoslavije.

Na pitanje u čemu je bila tajna njegove velike djelotvornosti i uspješnosti u svemu što je radio, važan dio odgovora je u njegovom dubokom razumijevanju i primjeni sustavnog pristupa u svemu što je radio, te u ponašanju s ljudima. Znao je postaviti ciljeve prema važnosti, tražio je uvijek sustavna poboljšavanja, vrlo smišljeno je odabirao ljude koji su trebali obaviti posao, prenio na njih odgovarajuće odgovornosti i osigurao potrebna sredstva. Diskretno je nadgledao sve poslove i priskočio u pomoć kad je to od njega zatraženo ili kada je zapazio da je ona potrebna, ali nikad nije ometao svoje suradnike u pronalaženju vlastitog puta, nego ih je, naprotiv, uvijek poticao na samostalan i stvaralački pristup obavljanju poslova za koje su bili zaduženi. Takvim svojim uzornim radom i djelovanjem, a posebno svojom osobnošću stekao je mnogobrojne i cijenjene prijatelje u domovini i u svijetu.

Gospodina Milana Mrvoša teško je pogodila smrt supruge koja mu je bila najčvršći oslonac u njegovom napornom, predanom i nadasve stvaralačkom radu. Utjehu su mu pružala njegova voljena djeca, kako je on s ljubavlju i ponosom govorio za svojeg sina i snahu.

Milan Mrvoš bio je osobit po tome što je u njemu bilo usredotočeno i veliko poštenje i dobrota i iskrenost i neposrednost i napose otmjenost, te smo mnogi koji smo ga poznavali, surađivali i prijateljevali s njim osjećali prema njemu duboko poštovanje i divljenje.

B. Franković